

Rozdział 8. Informacje statystyczne

1. Główny Urząd Statystyczny (Anna Burdziak)

Oficjalna strona Głównego Urzędu Statystycznego znajduje się pod adresem: www.stat.gov.pl/.

Na stronie internetowej GUS można odnaleźć m.in. wskaźniki o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, w tym kwartalne szacunki PKB, informacje z zakresu demografii, rynku pracy i wynagrodzeń, świadczeń społecznych, cen, pieniądza, finansów publicznych i finansów przedsiębiorstw niefinansowych, budownictwa, rolnictwa, przemysłu, transportu i handlu.

Informacje te dostępne są w różnych formach, m.in. w formie roczników statystycznych publikowanych na stronach GUS. W celu odszukania konkretnego rocznika statystycznego należy kliknąć w ostatnią zakładkę w poziomym menu znajdującym się u góry strony. Po kliknięciu w nią otworzy się tabela z bieżącymi oraz archiwalnymi rocznikami statystycznymi. W celu przejścia do bieżącego rocznika należy kliknąć w jego nazwę, np. „Rocznik Demograficzny 2011”, natomiast w celu odnalezienia archiwalnego wydania rocznika należy kliknąć w ikonę znajdującą się w odpowiedniej komórce kolumny o nazwie „Archiwum”, a następnie dokonać wyboru konkretnego wydania archiwalnego rocznika statystycznego.

Oprócz roczników statystycznych na stronie GUS dostępne są dwa rejestry: **TERYT** oraz **REGON**, znajdujące się w zakładce „REJESTRY” w menu po lewej stronie. Pierwszy z nich to **Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju TERYT**, gdzie dostępne są do pobrania pliki z następujących katalogów (obejmujących konkretne zakresy informacji):

- TERC (wykaz jednostek podziału terytorialnego),
- SIMC (wykaz miejscowości),
- ULIC (wykaz ulic) aktualizowany cotygodniowo (w poniedziałki).

Drugim rejestrem dostępnym na stronie GUS jest Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej **REGON**. Po kliknięciu w zakładkę „REGON” możliwe jest wyszukiwanie podmiotów po **numerze REGON lub NIP**. Możliwe jest również **składanie przez Internet elektronicznych wniosków RG-1 i RG-2** o wpis, zmianę cech objętych wpisem lub skreślenie podmiotu z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON. Ta opcja zarezerwowana jest jednak jedynie

dla podmiotów **posiadających bezpieczny podpis elektroniczny, weryfikowany przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu**. Obsługa tychże wniosków prowadzona jest pod adresem: <https://esp.stat.gov.pl/> Pod tym adresem możliwe jest wypełnienie właściwego formularza (RG-1 lub RG-2), przesłanie go oraz uzyskanie urzędowego poświadczenia odbioru.

Na stronie GUS dostępne są również **dziedzinowe bazy danych**, pogrupowane według następujących **dziedzin**:

- **Bank Danych Lokalnych**,
- **Statystyczne Vademecum Samorządowca**,
- **Handel zagraniczny**,
- **Demografia**,
- **SDDS** (akronim pochodzący od słów: *Special Data Dissemination Standard* – Biuletyn Standardu Upowszechniania Danych; w tej zakładce znajdują się zbiorcze dane statystyczne ekonomiczne i finansowe oraz kalendarz udostępniania tych danych).

2. Europejski Urząd Statystyczny – EUROSTAT (Anna Burdziak)

Oficjalna strona Europejskiego Urzędu Statystycznego, zwanego Eurostatem, znajduje się pod adresem: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>. Pełna angielska nazwa Eurostatu to: *European Statistical Office*.

Europejski Urząd Statystyczny jest urzędem Komisji Europejskiej, a jego siedziba znajduje się w Luksemburgu.

Eurostat został założony w 1953 r. w związku z realizacją celów Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali. Kompetencje Eurostatu uległy znacznemu rozszerzeniu w związku z utworzeniem w 1958 r. Wspólnoty Europejskiej, przekształconej na mocy traktatu lizbońskiego z 1 grudnia 2009 roku w Unię Europejską (dane dostępne na oficjalnej stronie Eurostatu w zakładce „*About Eurostat*”).

Podstawowym zadaniem Europejskiego Urzędu Statystycznego jest sporządzanie prognoz i analiz statystycznych na poziomie Unii Europejskiej, co umożliwi dokonanie porównań pomiędzy państwami członkowskimi i regionami. Informacje te wykorzystywane są przez Komisję oraz inne instytucje europejskie, a także przez organy prawodawcze państw członkowskich w procesie stanowienia prawa na różnych szczeblach. Informacje statystyczne publikowane są na stronie Eurostatu również do użytku mediów, biznesu oraz opinii publicznej.

Oficjalna strona Eurostatu dostępna jest w trzech wersjach językowych:

- angielskiej,
- niemieckiej,

- francuskiej.

Opis strony w tym podrozdziale będzie sporządzony na podstawie wersji angielskiej.

W poziomym menu głównym znajduje się 5 zakładek (w kolejności):

- „*Home*” (Strona główna)
- „*Statistics*” (Statystyki)
- „*Publications*” (Publikacje)
- „*About Eurostat*” (O Eurostacie)
- „*User support*” (Wsparcie użytkownika)

Pierwsza zakładka o nazwie „*Home*” podzielona jest na trzy centralnie ulokowane części.

W pierwszej części zatytułowanej „*Latest news releases*” (tłum. Najnowsze opublikowane newsy) znajdują się najbardziej aktualne informacje, najczęściej o charakterze gospodarczym, ale nie tylko, np. informacje dotyczące poziomu inflacji w strefie euro oraz wskaźników zatrudnienia w strefie euro oraz wysokości pracowniczej stawki godzinowej – w każdym przypadku uzupełnione o informację, czy mamy do czynienia ze wzrostem czy spadkiem danej wartości.

Kolejna część o nazwie „*Latest updates of Statistics Explained*” zawiera najnowsze aktualizacje statystyk wraz z wyjaśnieniami. Są to obszernie artykuły zawierające statystyki oraz szczegółowe objaśnienia danych liczbowych tam zawartych dotyczących np. struktury długu publicznego lub bezpieczeństwa transportu kolejowego.

Trzecia część zatytułowana „*Statistics in focus*” (tłum. Statystyki w zbliżeniu) zawiera odesłania do streszczeń artykułów (całe artykuły są dostępne pod ich streszczeniami w formacie PDF). Artykuły dotyczą wybranych zagadnień istotnych dla funkcjonowania UE, np. struktury długu publicznego w Europie, użytkownika Internetu, rynku pracy etc.

Ponadto w zakładce „*Home*” w pionowym menu po lewej stronie na samej górze znajduje się odnośnik do statystycznej bazy danych („*Statistics Database*”), która zawiera dane o charakterze makroekonomicznym oraz społecznym w postaci statystyk z objaśnieniami. Dane te poukładane są tematycznie w formie drzewa haseł.

Druga zakładka o nazwie „*Statistics*” (Statystyki) podzielona jest na dwie części. W pierwszej części „*EU Policy Indicators*” (wskaźniki dotyczące obszarów działalności EU) znajdują się cztery punkty: „*Europe 2020 indicators*”, „*Euro indicators/PEEIs*”, „*Sustainable Development Indicators*”, „*Employment and social policy and equality indicators*” oraz „*Globalisation Indicators*”.

W drugiej części o nazwie „*Statistics by theme*” zawarte są statystyki pogrupowane według tematów, takich jak: „*General and regional statistics*” (statystyki ogólne i regio-

nalne), „*Economy and finance*” (ekonomia i finanse), „*Industry, trade and services*” (przemysł, handel i usługi) etc.

Trzecia zakładka o nazwie „*Publications*” (Publikacje) podzielona jest na dwie części. Część „*Printed publications*” zawiera listę publikacji, które zostały wydane w formie drukowanej. Po kliknięciu na daną publikację użytkownik zostaje przeniesiony na stronę z krótkim podsumowaniem wydawnictwa, spisem treści oraz publikacją w formacie PDF. Na stronie dostępny jest również formularz zamówienia wydawnictwa w formie papierowej. Część publikacji w formie papierowej dostępna jest bezpłatnie. Druga część zakładki „*Publications*”, czyli „*Statistics in focus*” jest powieleniem części trzeciej zakładki „*Home*”, która została omówiona powyżej.

Czwarta zakładka o nazwie „*About Eurostat*” (O Eurostacie) zawiera informacje na temat Eurostatu, zasad jego działania i sposobu organizacji. Zakładka zawiera również informacje na temat Europejskiego Systemu Statystycznego (EES) – partnera Eurostatu, przepisów prawa w zakresie odnoszącym się do statystyki oraz informacje dotyczące działalności Eurostatu, w tym organizowanych projektów, grantów, przetargów, konferencji etc.

W ostatniej zakładce, znajdującej się w głównym menu, zatytułowanej „*User support*” (tłum. Wsparcie użytkownika) możliwy jest dostęp do europejskiego centrum statystycznego pomocy użytkownikom. Dostęp ten możliwy jest po uprzednim zarejestrowaniu, a potem zalogowaniu. Zarejestrowany użytkownik może uzyskać szczegółowe informacje dotyczące następujących obszarów:

- pomoc w korzystaniu z narzędzi pobierania danych.
- dostępność danych i publikacji.
- pytania dotyczące danych.
- pytania dotyczące metodologii.
- problemy techniczne.
- inne pytania.

Odpowiedź udzielana jest w języku wybranym przez użytkownika. Na etapie rejestracji użytkownik dokonuje wyboru języka klikając jego nazwę obok flagi wybranego kraju członkowskiego (w przypadku niektórych krajów, np. Szwajcarii, możliwy jest wybór więcej niż jednego języka). Możliwe jest również uzyskanie telefonicznej informacji o danych dostępnych w serwisie Eurostatu; w tym celu należy kliknąć w link: „*Telephone help*” umieszczony pod flagami państw członkowskich. Po kliknięciu w ten link otwiera się lista numerów telefonicznych, pod którymi można uzyskać informacje dotyczące zarówno pomocy technicznej, jak i danych publikowanych na stronie Eurostatu.

W tej samej zakładce („*User support*”) w bocznym menu po lewej stronie zawarte są odnośniki do wsparcia instytucjonalnego („*Institutional support*”) – podstrony prze-

znacznej specjalnie dla pracowników instytucji europejskich. Pod tym odnośnikiem znajduje się odesłanie do informacji dla mediów („*Press centre*”). Kolejnym odesłaniem, umieszczonym pod informacjami dla mediów, są objaśnienia dla osób pierwszy raz odwiedzających stronę internetową Eurostatu („*First visit*”) – tu m.in. zawarty jest szczegółowy opis zawartości całego serwisu Eurostatu.

3. Serwis Internetowy Narodowego Banku Polskiego (Piotr Rodziewicz)

Dostęp do informacji o charakterze ekonomicznym okazuje się niezbędny w przypadku stosowania niektórych aktów normatywnych. Tytułem przykładu można wskazać na art. 2 pkt 25 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 Nr 54, poz. 535 z późn. zm.), zgodnie z którym przeliczenie wskazanych w ustawie kwot wyrażonych w walucie euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł. Innym przykładem może być art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r. Nr 24, poz. 83). Zgodnie z powyższym przepisem ilekroć w ustawie jest mowa o równowartości danej kwoty wyrażonej w euro, należy przez to rozumieć jej równowartość wyrażoną w walucie polskiej, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro, lub jej równowartość wyrażoną w innej walucie, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro oraz średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym dokonanie czynności. Powyższe przykłady nie wyczerpują oczywiście wszystkich sytuacji, w których może powstać konieczność ustalenia kursu, po jakim należy przeliczyć równowartość określonej kwoty wyrażonej w ustawie w walucie obcej, niemniej jednak obrazują, że dostęp do informacji o charakterze ekonomicznym może okazać się istotnym czynnikiem z punktu widzenia stosowania poszczególnych aktów normatywnych.

W niniejszej części opracowania zostanie omówiony serwis internetowy Narodowego Banku Polskiego. Prezentacja ta nie ma jednak na celu przedstawienia całego serwisu internetowego NBP, ale jedynie znajdujących się w nim wybranych elementów, które mogą mieć znaczenie z punktu widzenia gromadzenia informacji użytecznych w zakresie stosowania prawa.

Serwis internetowy dostępny jest pod adresem www.nbp.pl. Po wejściu na witrynę NBP z prawej strony znajdują się tabelki z podstawowymi informacjami ekonomicznymi. W pierwszej tabeli zostały umieszczone dane o wysokości stóp procentowych NBP. Jest to informacja o aktualnej wysokości stopy referencyjnej, stopy lombardowej, stopy depozytowej oraz stopy redyskonta weksli. Bezpośrednio pod tabelą znajdują się dwa hiperłącza, a mianowicie „więcej” oraz „archiwum”. Po kliknięciu na „więcej” otworzy

się strona internetowa z tabelą zawierającą informacje o aktualnej wysokości stóp procentowych NBP, ponadto pojawi się tabela ze stopą rezerwy obowiązkowej, na dole witryny zaś umieszczone są linki umożliwiające dotarcie do poprzednio obowiązujących stóp procentowych NBP. Aby uzyskać dostęp do poprzednio obowiązujących stóp procentowych NBP, należy kliknąć na link „archiwum”, znajdujący się pod wyżej wskazaną tabelą na stronie głównej. Otworzy się wówczas witryna internetowa zawierająca tabelę z wartościami podstawowych stóp procentowych NBP w latach 1998–2011. Aby uzyskać informacje o wysokości podstawowych stóp procentowych NBP przed rokiem 1998, należy kliknąć na hiperłącze znajdujące się na samym dole witryny o nazwie „Podstawowe stopy procentowe NBP w latach 1989–1997”. Otworzy się wówczas strona zawierająca wyżej wskazane dane.

W serwisie internetowym NBP można również znaleźć informacje dotyczące średnich kursów walut NBP. Powyższa informacja znajduje się na stronie głównej NBP w tabeli po prawej stronie witryny. W tabeli tej wyświetlane są aktualne średnie kursy walut (tabela zawiera informacje, na jaki dzień kurs jest wyświetlany). Znaleźć można tam kursy pięciu walut, a mianowicie: euro, dolara amerykańskiego, franka szwajcarskiego, funta szterlinga (funt brytyjski) oraz jena. Aby zapoznać się ze średnimi kursami walut, których nie ma w tabeli, należy kliknąć na hiperłącze „więcej” znajdujące się bezpośrednio pod tabelą. Po kliknięciu na wskazane łącze otworzy się strona z tabelą zawierającą średnie kursy 37 walut. Poza śledzeniem aktualnych średnich kursów walut NBP serwis internetowy NBP umożliwia również zapoznanie się z archiwalnymi średnimi kursami walut. W tym celu należy kliknąć na hiperłącze „archiwum”, znajdujące się na stronie głównej pod tabelą z danymi o aktualnych średnich kursach walut. Po kliknięciu na łącze otworzy się strona, na której u góry w centralnej części znajdują się cztery linki, a mianowicie: „Archiwum kursów średnich – tabela A”, „Archiwum kursów średnich – tabela B”, „Archiwum kursów kupna i sprzedaży – tabela C” oraz „Archiwum kursów jednostek rozliczeniowych”. Po kliknięciu na jeden z powyższych linków otworzy się strona internetowa, na której znajdują się pliki programu Excel zawierające informacje o kursach. Jeśli chodzi o średnie kursy (tabela A), to znajdują się tam średnie kursy walut od 1984 r. do 2011 r. Tabela kursów B zawiera natomiast średnie kursy walut w latach 1999–2011. W tabeli C – kursów kupna i sprzedaży – znajdują się informacje o kursach z lat 1993–2011. Poza powyższymi tabelami na stronach NBP, klikając na link „archiwum” pod tabelą ze średnimi kursami walut, można również znaleźć dane o kursach średnich miesięcznych, na koniec miesiąca i średnich rocznych za lata 1993–2011. Ponadto na wskazanej stronie znajdują się pliki z danymi o średnioważonych kursach walut obcych w złotych. Zgodnie z informacją zawartą na stronach NBP średnie kursy walut – tabela A – aktualizowane są w każdy dzień roboczy, tabela B – kursów średnich

walut – jest natomiast aktualizowana w każdą środę i wreszcie tabela C – kursów kupna i sprzedaży walut obcych – oraz tabela kursów jednostek rozliczeniowych również aktualizowane są w każdy dzień roboczy¹.

Poza wskazanymi powyżej informacjami na stronach internetowych NBP znajdują się również dane dotyczące bilansu płatniczego, zadłużenia zagranicznego Polski, a także międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Linki do wyżej wymienionych danych znajdują się w tabeli w prawym dolnym rogu strony głównej NBP.

Ponadto w menu, które znajduje się z lewej strony głównej witryny NBP w zakładce „statystyka i sprawozdawczość” zamieszczone są takie dane, jak: statystyka monetarna i finansowa, statystyka bilansu płatniczego, informacja o instrumentach NBP, inflacja bazowa, oczekiwania inflacyjne.

Na stronach internetowych NBP w zakładce „akty prawne i dokumenty” znajdują się również akty normatywne, takie jak ustawa o NBP, ustawa prawo bankowe, a także akty normatywne opublikowane w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

4. Serwis internetowy Europejskiego Banku Centralnego (Piotr Rodziewicz)

Serwis internetowy Europejskiego Banku Centralnego znajduje się pod adresem internetowym www.ecb.int. Główna strona internetowa EBC, jak i zakładki menu na stronie głównej są dostępne jedynie w angielskiej wersji językowej. Niemniej jednak część stron w ramach powyższego serwisu prowadzona jest również w innych językach państw członkowskich UE, w tym w języku polskim. Na stronie internetowej znajdującej się pod adresem <http://www.ecb.int/home/html/lingua.pl.html> zamieszczone są informacje, jakie części serwisu internetowego EBC dostępne są w polskiej wersji językowej.

Aby odszukać informacje ekonomiczne i statystyczne w ramach serwisu internetowego EBC, po wejściu na stronę główną należy kliknąć na zakładkę „Statistics” w menu na górze strony. Powinna otworzyć się strona z informacjami ekonomicznymi i statystycznymi. Strona ta prowadzona jest tylko i wyłącznie w języku angielskim. Z lewej strony witryny znajduje się menu, w ramach którego można wybrać rodzaj informacji ekonomicznych, które mają zostać wyświetlone. Znajdują się tam m.in. dane o kursie wymiany walut obcych wyrażonym w euro, dotyczące inflacji, stopy bezrobocia, o bilansie płatniczym, inwestycjach zagranicznych. Informacje ekonomiczne zawarte w serwisie odnoszą się zarówno do poszczególnych państw członkowskich nienależących do strefy euro, państw członkowskich należących do strefy euro oraz do strefy euro jako całości.

¹ http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/kursy/kursy_archiwum.html;

Na samej górze strony głównej EBC znajdują się różne hiperłącza, w tym hiperłącze „links”, po kliknięciu którego otwiera się witryna z linkami do stron internetowych banków centralnych państw członkowskich UE. Na stronach tych również można znaleźć informacje o charakterze statystycznym i ekonomicznym dotyczące poszczególnych państw członkowskich UE. Ponadto znajdują się tu przekierowania do stron instytucji i organów UE, a także do stron internetowych wybranych organizacji międzynarodowych.

W ramach serwisu internetowego EBC na uwagę zasługuje również zakładka „The Euro” znajdująca się w menu na górze strony głównej EBC. Po kliknięciu na nią otwiera się część serwisu poświęcona wspólnej europejskiej walucie oraz informacja m.in. na temat historii i funkcjonowania samej strefy euro.